

Információs lap a 15/2012 NGM KÖZLEMÉNY-ről

Műanyaghegesztő Eljárásrend 2018.09.26-tól

A Tanúsítványban foglaltak szerint dolgozik, attól nem tér el és tudomásul veszi, hogy a Tanúsítvány szabálytalan felhasználása esetén azt a kiadó szervezet visszavonja, mely után a tevékenységgel felhagy és egyidőben a tanúsítványt visszaszolgáltatja.

Nem használja a tanúsítványt olyan módon, mely az MHE-t rossz hírbe hozná, és nem tesz olyan nyilatkozatot, melyet az MHE félrevezetőnek, vagy illemtelennek tekinthet.

A hegesztett szerkezeteket gyártó üzemek alkalmasságát meghatározó tárgyi, személyi és szervezeti feltételek között igen lényeges a hegesztést végrehajtó személyzet, a hegesztők megfelelő felkészültsége és szakismerete.

A hegesztés a gyártó eljárások között különleges helyet foglal el, ugyanis a hegesztett munkadarab egyszerű, gyors ellenőrzésére, az esetleges selejt közvetlen és azonnali megállapítására általában nincs mód. A hegesztés eredményének röntgen-, vagy ultrahangos vizsgálata sok esetben hosszabb és költségesebb, mint maga a hegesztés művelete. Ezért a hegesztési technológia tervezése és végrehajtása különös gondot igényel.

A hegesztéssel kapcsolatos munkák minősége függ a hegesztő kezűgyességétől. Éppen ezért rendkívül lényeges tényező valamely hegesztett termék minőségbiztosításában az a képesség, ahogyan a hegesztő szóban vagy írásban megadott utasításokat képes követni és ugyan ilyen lényeges a szakmai képességének vizsgálata.

A szakmai képesség vizsgálata függ a hegesztés módszereitől. Az egységes szabályokat és vizsgálati feltételeket be kell tartani és a szabványos próbadarabokat kell alkalmazni.

Az előírások olyan hegesztési eljárásokkal foglalkoznak, ahol a hegesztő szaktudása, gyakorlottsága jelentősen befolyásolhatja a hegesztett kötés minőségét, amelyeket kézi vagy részben gépesített hegesztésnek neveznek. Nem tartoznak ide a teljesen gépesített és a teljesen automatizált eljárások.

Magyarországon az iskolarendszeren kívüli szakmai oktatást, képesítést és minősítést rendeletben* szabályozták, így a szabvány alkalmazásakor figyelembe kell venni annak előírásait is. A hazai gyakorlatnak megfelelően - bár az EN szabvány nem teszi kötelezővé - a hegesztőknek elméleti vizsgán kell bizonyítaniuk megfelelő szakmai felkészültségüket.

A műanyagot hegesztők minősítési és tanúsítási rendjét az MHE MEU 12 jelű eljárásrendje szabályozza.

A minősítési folyamat

A minősítést a hegesztői minősítési helyek szervezik.

- a.) A tanúsításért folyamodó személynek a minősítésre egységes jelentkezési lapon a minősítési helyeken kell jelentkezni.
- b.) A jelentkezés feltételei:
 - a betöltött 18. életév,
 - vasipari és/vagy műanyagipari szakképzettség; 2 éves szakmai gyakorlatot igazoló munkáltató igazolás fém- vagy műanyagipari szakterületen,
 - nyilatkozat az egészségügyi alkalmasságáról.
- c.) A tanúsítás előfeltételeinek való megfelelés ellenőrzése, a megfelelőség megállapítása után a minősítési hely a jelentkezővel írásban közli a minősítésre való jogosultságot, a jelentkezés elfogadását, illetve teendőit, valamint az igényelt minősítési eljárásnak megfelelő gyakorlati próbadarabok és hegesztőanyagok, a Gyártói hegesztői utasítás (WPS) jellemzőit, a próbadarabok hegesztésére, és vizsgálatára vonatkozó előírásokat, továbbá az elméleti követelményeket, valamint a minősítés várható időpontját és díját.
- d.) A minősítési igényt a minősítési hely jelenti be a Magyar Hegesztéstechnikai és Anyagvizsgálati Egyesülésnek (MHtE) a "Megrendelő és értékelő lap"-on a minősítést megelőzően legalább 5 munkanappal - különleges, soron kívüli (de a költségeket növelő) esetben 2 munkanappal - előbb). A megrendelő laphoz mellékelni kell a gyakorlati rész alapjául szolgáló WPS eredeti példányát.
- e.) A minősítési eljárást a Magyar Hegesztéstechnikai és Anyagvizsgálati Egyesülés (MHtE) folytatja le.
- f.) Minősítő vizsga csak az MHtE által tanúsított minősítési helyen folytatható le, kivéve, ha a hegesztő munkáltatója a hegesztő minősítését technológiavizsgálattal egyidőben kívánja elvégeztetni.
- g.) A minősítő vizsga elméleti és gyakorlati részből áll.
- h.) Az elméleti minősítés írásbeli, a (anyagismereti, technológiai, biztonságtechnikai követelményeket tartalmazó) tesztlap minősítő személy előtt történő kitöltése alapján történik.
- i.) További minősítés alkalmával a tesztvizsga alól mentesül az, aki 6 hónapon belül az adott eljárásra és anyagcsoportra vonatkozó érvényes tesztvizsgával rendelkezik.
- j.) A gyakorlati vizsga a WPS lapnak megfelelő kivitelű próbadarabbal és technológiával történő vizsgadarab meghegesztésével történik

- k.) A minősítő folyamat eredményességét a minősítő személy az elméleti tesztvizsga és a gyakorlati vizsgadarab roncsolásmentes és roncsolásos vizsgálati eredményei alapján határozza meg
- l.) Az eredménytelen elméleti vizsgát követően egy hónapon belül lefolytatható elméleti pótvizsga szabályai azonosak a leírtakkal. Eredménytelen gyakorlati vizsga esetén a teljes folyamatot előről kell kezdeni.
- m.) A tanúsítási tevékenységet - az MHT nevében - az MHTÉ igazgatója végzi.
- n.) A benyújtott dokumentumok alapján a tanúsító aláírásával és az MHTÉ bélyegzőjével hitelesíti a tanúsítványt.
- o.) A tanúsítás tényét a minősítési hely közli a vizsga igénylőjével.
- p.) Amennyiben a tanúsító a tanúsítvány aláírását megtagadja, azt írásban és határozat formájában foglalja össze, vagy hiánypótlásra visszaküldi az ellenőrző személynek, aki a határozatot megküldi a tanúsításért folyamodónak. A tanúsító személy a tanúsítást megtagadását közlő levélben tájékoztatja a vizsgázót a fellebbezés módjáról.
- q.) A minősítés érvényessége a vizsga napjától indul, amely időpont eltérhet a tanúsítvány kiadási időpontjától.
- r.) A tanúsítás két évig tekinthető érvényesnek, ha a munkáltató, illetve az illetékes hegesztési felelős a tanúsítványt hat hónaponként érvényesíti.
- s.) A tanúsítás az eredeti érvényességi tartományon belül egyszer további három évi időtartamra meghosszabbítható. A meghosszabbítást a az „Igénylőlap és nyilatkozat” nyomtatványban közöltek szerint kell igényelni.
- t.) Az MHTÉ a minősítő vizsga megrendelője, azaz a minősítési hely számára, költségtérítéssel:
- az eredeti tanúsítvány bemutatása alapján írásbeli kérésére másolatot,
 - az eredeti tanúsítvány elvesztése, vagy megsemmisülése esetén írásbeli bejelentés alapján másodlatot adhat ki.
- u.) Az elveszett, vagy eltörött beütő bélyegző pótlása szintén a megrendelő írásbeli bejelentése alapján a megrendelő költségére történik.

A MINŐSTÉS LEFOLYTATÁSA

A vizsga csak az MHE-nél, vagy a vele szerződött helyen folytatható le, függetlenül attól, hogy a szakmai szabványban előírtakon kívül milyen egyéb kiegészítő vizsgát vagy vizsgálatot folytatnak le (technológiavizsgálat).

A vizsga gyakorlati és elméleti részt is tartalmaz. A vizsgarészek sorrendje szabadon választható.

A vizsgáztatónak a vizsga megkezdése előtt ellenőrizni kell, hogy a szerződésben vállalt vizsgakörülmények adottak-e. Bármelyik feltétel nem teljesülése esetén a vizsga nem folytatható le.

A vizsgáztató megnyitja a vizsgát, ismerteti a vizsga előírásait, menetét, időfeltételeit, a Vizsgarendet, igazoltatja a Vizsgarend és az etikai szabályok tudomásulvételét.

A hegesztői vizsga gyakorlati része

A kijelölt időpontban a minősítésre jelentkezett és munkaképesen megjelent személyek jelenlétében a vizsgáztató:

- azonosítja a vizsgázókat a személyi igazolvány (nem magyar állampolgárok esetében az útlevél) alapján,
- ellenőrzi a bemeneti feltételek teljesülését (pl. 18. életév betöltése),
- ellenőrzi a vizsgadarabokon megjelölt azonosító szám, valamint a vizsgalapon feltüntetett név és sorszám egyezőségét,
- a szükséges adatokat rávezeti az értékelő lapra,
- ellenőrzi a próbadarabok méreteinek, előkészítésének, összeállításának megfelelőségét,
- meggyőződik a minősítés előtt a WPS meglétéről, ismeretéről,
- anyagbizonylataik alapján ellenőrzi a WPS-ben szereplő alap- és hegesztőanyagok megfelelőségét,

A minősítés alatt ellenőrzi:

- a WPS előírásainak betartását,
- a minősítő vizsga esetén a WPS szerinti vizsgadarabot hegesztés után be kell mutatni a vizsgáztatónak, aki dönt a javítás lehetőségéről, vagy max. egy alkalommal egy újabb, vizsgadarab hegesztéséről. Új vizsgadarabot csak nagyon különleges, a hegesztőtől független ok (áramkimaradás, készülék meghibásodás, téves anyagválasztás stb.) miatt lehet engedélyezni. Ha a javítás vagy az új darab hegesztés után olyan eredmény adódik, ami szerint a vizsgadarab további hegesztése céltalan, - a további ráfordítási költségek megtakarítása céljából – a minősítés folyamatát eredménytelennek kell minősíteni, le kell zárni és a kiértékelő lapra a „nem felelt meg” eredményt kell rávezetni.

A készrehegesztett vizsgadarabokat a vizsgáztató átveszi, azokat szemrevételezéssel vizsgálja, ennek eredményét a kiértékelő lapon regisztrálja és

aláírásával hitelesíti, majd megfelelőség esetén a próbadarabot a varrat mindkét oldalán – a további értékelésnél is látható módon – beütő fémbélyegzőjének lenyomatával kell ellátni

A hegesztő vizsga elméleti része

A minősítés írásbeli elméleti részre az (anyagismereti, technológiai, biztonságtechnikai követelményeket tartalmazó) tesztlap vizsgáztató előtt történő kitöltése alapján történik.

A vizsgáztatónak ellenőrizni kell, hogy az alkalmazott „Minősítő vizsga tesztlap” c. lapokon ne legyenek a nyomdai kivitelől eltérő jelölések, majd szétosztja a névre szóló tesztlapot és tájékoztatja a vizsgázókat a tesztlap(ok) kitöltési módjáról.

Az elméleti vizsgakérdések számát tartalmazó tesztlapon 20 tesztkérdés sorszáma található. A tesztkérdéseket tartalmazó „Minősítő vizsga tesztlap” c. lapokon a sorszámmal meghatározott 20 kérdés és a lehetséges válaszok elolvasása után, a három lehetséges válaszból a hegesztőnek ki kell választania az általa helyesnek tartott egyetlen választ és ezt a tesztlapon a megfelelő kockába be kell jelölni.

A vizsgázónak ügyelnie kell, hogy a vizsga során a vizsgázók egymás segítségét ne vegyék igénybe.

A 20 kérdésre történő válaszadás után a vizsgáztató – miután meggyőződött arról, hogy minden kérdésre született-e válasz, a helyes válaszokat összeszámolja és a helyes válaszok számát bejelöli. Amennyiben a helyes válaszok száma eléri a 14-et az elméleti vizsga megfelelőnek minősül.

Ha a vizsga MEGFELELT, a tesztlapon a „nem felelt meg” kockát jól láthatóan és egyértelműen törölni kell, amennyiben viszont NEM FELELT MEG a „megfelelt” kockát kell törölni. Ezt követően a vizsgáztató kitölti a „statisztikai lap”-ot is.

A vizsgáztató aláírja a Tesztlapokat.

A vizsgáztató, még az eredmények kihirdetése előtt, kitölteti minden vizsgázóval az „ELÉGEDETTSÉGI FELMÉRŐ” c. formanyomtatványt.

A vizsga a gyakorlati vizsgadarabok szemrevételezése és az elméleti vizsga eredményeinek kihirdetésével ér véget.

Eredménytelen elméleti vizsgát követően egy hónapon belül lefolytatható elméleti pótvizsga szabályai azonosak a leírtakkal.

További minősítés alkalmával a tesztvizsga alól mentesül az, aki 6 hónapon belül az adott eljárásra és anyagcsoportra vonatkozó érvényes tesztvizsgával rendelkezik.

A minősítés iratai és vizsgadarabok vizsgálata

Az elméleti és gyakorlati vizsga befejezése után a vizsgahely feladatai:

- a vonatkozó közlemény által előírt varratvizsgálatok elvégzése, vagy elvégzése. A vizsgálatokat akkreditált laboratórium végezheti,
- sikeres minősítés esetén az MHTÉ-től megkapott „Tanúsítvány” és WPS lap, valamint igény esetén a beütő fémbélyegző átadása, vagy megküldése

Fellebbezések a tanúsításra vonatkozó döntések ellen

A tanúsító testület a tanúsításra vonatkozó döntések elleni fellebbezéseket átveszi, kiértékeli és a kapcsolatos döntéseket meghozza.

A fellebbezés kezelésével kapcsolatos információk az MHTÉ weblapján nyilvánosan elérhetőek.

Panaszok

A tanúsító testület a tanúsítási tevékenységekkel kapcsolatos panaszokat átveszi, kiértékeli és a velük kapcsolatos döntéseket meghozza.

A panasz kezelésével kapcsolatos információk az MHTÉ weblapján nyilvánosan elérhetőek.

Az MHTÉ tájékoztatási kötelezettsége:

Egy adott tanúsított személy érvényes tanúsításáról információt vagy megerősítést kaphat az információt kérő, ha dokumentáltan (levél, e-mail) kérelemben rögzíti az adott tanúsítás adatait és a kérelem tárgyát, okát.

A kérelmet az MHTÉ címére (Magyar Hegesztéstechnikai és Anyagvizsgálati Egyesülés 1149 Budapest, Mogyoródi út 32., Gayer Béla igazgató részére titkarsag@mhte.hu) kell benyújtani.